Dagblad "AMIGOE DI CURACAO" Mei 9- 1955

Werk van schilder MULDER niet in Curacaos Museum toegelaten

(Van een medewerker)

Willemstad. — Wij hebben in het Curaçaos Museum vele verrassingen beleefd, maar een als deze nooit.

Temidden van het traditioneel-minimale aantal belangstellenden betraden wij de ruimten die in de laatste jaren zovelen en zo verschillende gastvrij deed verblijven.

Kindertekeningen en Van Gogh.

Wij kennen de waarde van een gemeenplaats, deze zegt de dingen eenvoudiger en gemakkelijker dan een oorspronkelijke subtiliteit.

Wij kunnen dan ook nu niet anders dan eenvoudig en gemakkelijk beweren:
De tempel der Muzen is ontwijd; wij zullen er echter geen goed oud-romeinse vloek achter heen slingeren, wij zijn geen ziener.

Wel dachten wij aan de gezette, betere-burger dame uit het klassieke Rome die de tempel van Vesta met haar hemzuchthanden beroofde van de laatste schoudersieraden. Louis Couperus beschreef het.

In de grote zaal klein vergaderd werden wij verrast met de mededeling dat men om niet nader te noemen redenen, de aangekondigde tentoonstelling op het laatste moment had moeten vervangen.

Deze niet nader te noemen redenen prikkelden hevig onze fantasie — wij kennen immers in de geschiedenis die prachtige schandalen uit de Achterhoeken van de samenleving; dorpsnotarissen die veel armbewegend bezwaar maakten tegen het tentoonstellen van naakten en aanverwante en dikwijls [illegible] met hun burgermansbetogen over eer en veilheid.

Op hetzelfde moment wisten wij ook dat in de verlichte gemeenschap hier een dergelijk doorgevoerd commentaar-helaas-nooit voldoende stof zou doen opwaaien als verre van droog voedsel voor een kostelijk polemiek.

Als hier het dejeuner sur l'herbe voor het eerst zou zijn gezien, had men er rustig gras over laten groeien.

Dat men Hato anders wil gaan verfraaien kan alleen een soort artistiek vlagvertoon zijn, een levensgrote visitekaart, alleen een representatie van het eilandelijk kunnen, geen dorpsgeest.

Neen, de redenen bleken veel simpeler te zijn; de man was fout geweest, vermoedelijk mèt zijn schilderijen en, werd er ernstig aan toegevoegd, in de oorlog.

Wij hadden willen vragen in welke oorlog, die van de smaak tegen de [illegible]aak, of die van het begrijpen [illegible]onbegrip?

[illegible] werd allemaal met een der[illegible]ast gezegd, dat wij er eigen[illegible]ze goede vormen voor in het [illegible] moesten roepen om ons ver[illegible] verbergen.

[illegible] op enige afstand van alles, wat het nog steeds maar heel ernstig erg stond te vinden vroegen wij ons af wat dat fout toch wel geweest zou kunnen zijn. Vroeger maakten wij fouten in ons latijn, die opgeteld onze goede bedoelingen tot een vier soms reduceerden. Maar wij geloven toch niet, dat deze cijfers op onze vader nu nog, na tien jaren, indruk maken, ondanks zijn handelende ernst toen. Wij hebben immers zo vaak het goed gedaan.

En met grotere verbijstering vroegen wij ons af hoe eigenlijk de houding van onze Rembrandt is geweest, en die van Rodin. Vermoedelijk kan niemand ons de gedragingen schetsen van Phidias in de Griekse staat.

Maar deze man wordt door een reeks figuren met onderwijzersmentaliteit nog en weer achtervolgd met het rood potlood, het is hun jammer genoeg evenals de frik niet toegestaan te slaan.

Een reeks schertsfiguren met de parade-uniformen voor de volgende mensenstrijd onder het colbertje die vaderlandsliefde alleen kunnen combineren met mensenhaat; die weer voedsel vonden (mensenvlees) voor hun stokstrijdros, gaan heerlijk inhakken op die leeft en schildert in een ander colbertje.

En dit was en werd toegelaten in een sfeer die meestal de rust en de voldoening van het schone ademt, dit deden mensen die door hun nu ongelooftwaardige waardering van kunst en kunstenaar een meer dan vulgaire, intrigerende levenshouding moesten beoefenen; nu, na tien jaren wordt het tijd om op te houden met kruideniersmaten te meten, anders worden het er honderd.

Men kan een schilder niet verbieden te schilderen, en een schilderij ontstaat om te worden gezien. Maakt men dit onmogelijk dan wordt het moord, een aanslag op de hoogste wat de mens kan opbrengen, zijn geest.

Wij willen de schuld en de dus noodzakelijke boete niet verkleinen; wij zelf hebben die gevloekte oorlog ondergaan, niet als schertsfiguur, maar met ogen en maag.

Waar wij echter altijd, niet alleen nu, met alle kracht tegen zullen protesteren, dat is de haast ongezonde wellust waarmee dat alles wat gebeurde wordt voortgezet en uiteengerafeld, onvermoeid. Deze achtervolging met de steeds weer nieuwe slachtoffers, die onmenselijk wordt. De wereld een concentratiekamp.

Het zou een prachtig, menselijk gebaar zijn geweest, de schilder Mulder en zijn werk, zijn leven dus, juist na deze tien jaar te accepteren en het stelde ons zeer teleur, dat uitgesproken de zogenaamde cultuurdragers dit gebaar niet hebben gemaakt. Wij kunnen toch niet geloven dat de verdediging van het menselijke moeilijker kan zijn dan die van Mondriaan en Zadkine.

Ons rest niet anders, dan de schilder Mulder te verzekeren, dat wij en velen met ons onder geen enkele omstandigheid en onder welke druk dan ook, ons kunnen verenigen met diegenen die de mens met zijn werk de toegang tot het museum hebben ontzegd.

De tentoongestelde werken in de grote zaal van het museum, inderhaast bijeengebracht, werden aan de belangstellenden voorgesteld door Dokter Engels. Zij zijn gekozen uit de collectie van de families van Laerschot, de schone erfenis van de overleden vader Albert.

Naast zijn dagtaak, het onderwijs der Nederlandse jeugd, heeft deze de resterende uren gewijd aan de schilderkunst, niet als amateur, maar met een eenvoudige overgave als liefhebber van verf en doek.

De hier tentoongestelde werken zijn eerlijk en overtuigend, zonder de problemen die toendertijd de artistieke gelederen zo heftig in beroering brachten, maar op het doek gebracht met een liefde die rustige, schone schilderijen deed ontstaan, van het bos; haast als een gaardenier die verteld, en van de zee, als een visser.

In al zijn werken aansluitend op de Haagse School, de renaissance van eind negentiende eeuw

Het sterkste zijn de zeegezichten met de prachtige lucht en het levendige water, en de heide- en zandvlakten, die zee konden zijn.

Hij, als eenvoudig volger, was geen vernieuwer, maar deze doeken laten zien, dat de niet beroepsschilder van die rustige jaren wist wat verf was, en kleur, meer dan menig „artist" van nu.

Dat kan een verademing zijn.

G.A.M. Roovers.

10-Mei-1955
Dagblad ":
AMIGOE DI CURACAO

Niet alleen met de ogen en de maag.....

(Buiten verantwoordelijkheid v.d. Red.)

Het artikel, door de heer Roovers geschreven, naar aanleiding van de schilderijententoonstelling van Mulder, vindt ondergetekende verre van behoorlijk en zelfs, daar hij op sommige punten er een grap probeert over te maken, met o.a. te vragen "Welke oorlog" een belediging voor hen, die in deze voor de Heer R. al vergeten oorlog, hun leven offerden.
In deze tijd, waar wij extra onze doden herdenken en waar het nu 10 jaar geleden is, dat de vrienden van Mulder de weerloze stad Rotterdam bombardeerden en verminkten onder het bloed van onschuldige burgers getuigt het zeker niet van piëteit om een persoon, die deze handelingen door zijn houding goedkeurde, de vrije hand te laten in het exposeren van zijn geestesvruchten. Naar mijn gevoelen is zo iemand zijn plaats in de gemeenschap niet waard, hij heeft deze door zijn on-Nederlands gedrag doelbewust verspeeld.

Om het geheugen van de heer Roovers wat op te frissen, wil ik enkele punten memoreren die de vrienden van Mulder op hun geweten hebben.

Als Duitsland de oorlog gewonnen had, was er geen sprake meer geweest van een vrije kunstuiting en had alléén de z.g. Arische kunst in de Musea gehangen.

Heeft de heer R., die zegt de oorlog met de ogen en de maag meegemaakt te hebben, ook gedurende de gehele oorlog in angst gezeten als hij een Duits uniform zag of er 's nachts een auto door zijn straat reed, en hij van schrik niet wist waar hij zich bergen moest?

Heeft de heer R. razzia's medegemaakt en gezien hoe mensen als redeloos vee door mensenjagers op werden gejaagd om in de dodentreinen te worden gestouwd met als eindstation een gruwelijke dood?

Heeft de heer R. de hongertochten medegemaakt en mensen zien neervallen, die nooit meer opstonden?

Heeft de Heer R. toen de oorlog ten einde was, in zijn woonplaats nog familieleden teruggevonden of, zoals ondergetekende, niemand meer, omdat die uitgeroeid waren door de vrienden van Mulder.

Indien de Heer R. deze feiten heeft medegemaakt, dan heeft hij vergeten bij zijn ogen en maag, zijn hart te noemen.

Volgens ondergetekende echter, plaatste de heer R. zich bij die groep, die het als de bezetter ons maar wat meer eten en kleding had gegeven, het toch niet zo erg had gevonden. Daarvandaan natuurlijk zijn uitdrukking van ogen en maag.

Ondergetekende echter ontneemt het recht aan bovenstaande categorie mensen om over de oorlogsmishandelingen te oordelen en het recht iets te vergeven, wat aan hen niet is misdaan.

Ondergetekende, die als joodse Nederlander in de oorlog alle menselijke ellende heeft medegemaakt en ondervonden, juicht het standpunt van de Directie van het Museum van harte toe. Zo lang hij leeft of iemand van zijn generatie die in dezelfde schoenen stond, zal hij diegenen, die verantwoordelijk zijn voor deze daden en degenen, die deze daden tolereerden of zelfs daaraan hun fiat verleenden door lidmaatschappen van fascistische verenigingen

Vergeven en vergeten nooit!

I. de Vries